

TheMarker

חברות הייטק נוצצות ומשרדי עורכי דין השתלטו כאן על המגדלים. האם זה יקרה גם לבניין המיתולוגי הזה?

החלטת התנועה הקיבוצית לעזוב את בית הקיבוץ הארצי, הבניין המיתולוגי במרכז תל אביב, הציתה מחדש את המחלוקת הפנימית בתנועה ואת המאבק על שימור הבניין ואוצרות האמנות הייחודיים שנמצאים במקום





בית הקיבוץ הארצי ברחוב לאונרדו דה וינצ'י בתל אביב. אינו צפוי להיהרס צילום: אייל טואג



עקוב

נעמה ריבה

פורסם ב-07.09.21



בימים בהם נכתבות שורות אלו, מתרחשת דרמה לא קטנה ברחוב לאונרדו דה וינצ'י בתל אביב, בואכה מתחם הקריה. אם תרצו, עוד כבל בגשר של התנועה הקיבוצית הולך וניתק. המבנה של בית הקיבוץ הארצי, שמזוהה במשך עשרות שנים עם התנועה הקיבוצית ועם הצד השמאלי של המפה הפוליטית, ישנה את פניו כשהתנועה תעזוב את המקום באופן סופי. המבנה, שהוכרז כבניין לשימור, אמנם יחליף בעלים אך הוא אינו צפוי להיהרס או לעבור שינוי.

הבניין מוחזק על ידי "קרן חבצלת", שנוסדה על ידי הקיבוץ הארצי בשנות ה-60 כ"זרוע לעשייה, מעורבות והשפעה בחברה הישראלית". באמצע אוגוסט השנה נחתם הסכם לפינוי הבניין והשכרתו לתקופה של 20 שנה לחברת הנדל"ן אמפא. לדברי החברה, היא נמצאת במשא ומתן על השכרת הבניין עם מספר דיירים פוטנציאליים, כך שהשוכרים הוותיקים יאלצו להתפנות. אמפא היא זכיינית חברת חללי העבודה WeWork בישראל, אולם בחברה טוענים שאין כוונה להפוך את בית הקיבוץ הארצי לעוד מרכז של חללי עבודה שיתופיים.

הבית הישן שנבנה בשנות ה-60 נטוע כיום בסביבה של מגדלי זכוכית רבי קומות, וכמו הבניין עצמו, חשו אנשי התנועה הקיבוצית שהם אינם שייכים עוד לאזור, שעל מגדליו השתלטו חברות הייטק נוצצות ומשרדי עורכי דין. במקביל לעזיבת התנועה הקיבוצית, מתגבשת בוועדות התכנון תוכנית למגדל בן 45 קומות בשטח סמוך שבבעלות המדינה ומשמש היום כמגרש חניה. התוכנית מקודמת בוועדה המחוזית. הפרויקט יצטרף למגדלים נוספים שמתרוממים באזור כמו פרויקט "דה וינצ'י" של [קנדה ישראל](#) (1379 **-0.43%**), הנמצא מול בית הקיבוץ הארצי ויכלול שני מגדלים.

- פרסומת -



יו"ר קרן חבצלת עמוס רבין, אמר ל־TheMarker כי התוכנית של התנועה הקיבוצית היא לצאת מהבניין בחודש ינואר. "הבניין מוחקר לחבצלת לתקופה מאוד ארוכה. התנועה הקיבוצית, מסיבות שלא קשורות לשימור של הבניין, החליטה לעזוב. זו החלטה שיש בה אלמנטים כספיים ואלמנטים של נראות, כשהתנועה מעדיפה לעבור לאיזשהו קיבוץ, כמו יקום, או למקומות אחרים ששייכים לתנועה ולא להישאר בתל אביב. מעבר לזה לא התקבלה עדיין שום החלטה. אף אחד לא מתכנן להרוס את המבנה ואנחנו מודעים לרצון בעיקר של העירייה לשמר את הבניין".



בית הקיבוץ הארצי, שנחנך בקיץ 1969, מתנשא לגובה של שבע קומות ויש לו שלוש קומות מרתף. הבניין שמור במצב סביר ביותר וגם האמנות בתוכו צילום: אייל טואג

עוזבת את העיר: התנועה הקיבוצית תעביר את משרדיה מהבניין ההיסטורי בתל אביב

מצוקת הדיור: מהפכת ציפוף הבנייה תפסח שוב על המושבים והקיבוצים

כשאהוד ברק התחיל

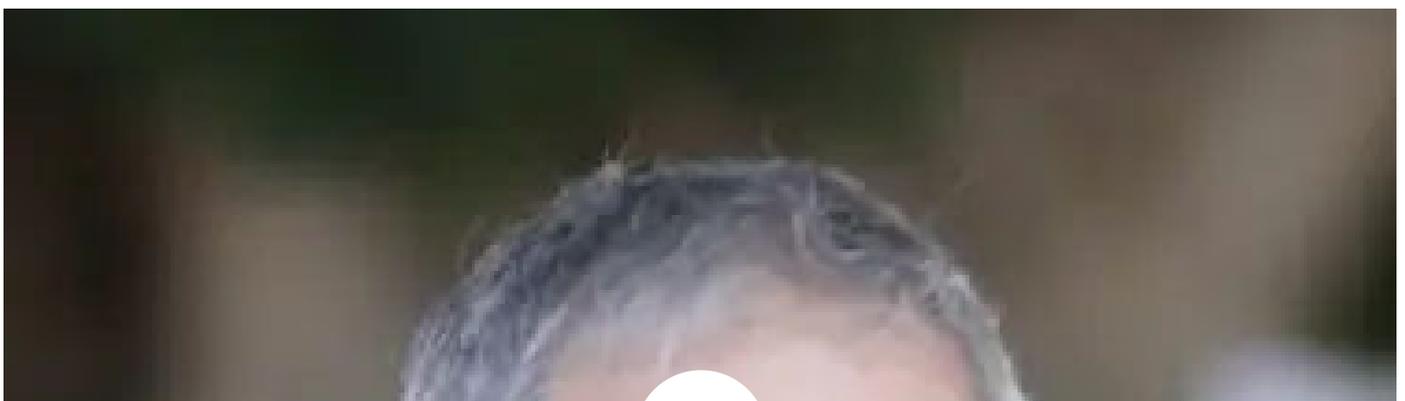
אמציה רייז, בן קיבוץ עין המפרץ וציר במועצת התנועה הקיבוצית, אומר כי "ההחלטה להשכיר את הבניין לגורם אחר זו החלטה לא נבונה. יש פה הערכת מצב שגויה של מהו בעצם התפקיד של התנועה או של מרכז תנועה. האם זה גוף עם אינטרסים, או גוף שרואה לעצמו תפקיד של שימור התנועה כתנועה? ואז זה כולל גם שימור של הרי' התנועה והרגשה של חבר קיבוץ".





עוד מציין רייז שהבניין היה בית להרבה תנועות חברתיות שהיו שייכות למרכז שמאל. "כשאהוד ברק רצה להיכנס לחיים הפוליטיים ולנסות לשנות את המפה הפוליטית, המקום היחיד שהסכים לתת לו אולם שיוכל לכנס בו תומכים לתוך מפלגת העבודה היה בית הקיבוץ הארצי. גם בנק אופק קיבל מקום להתארגנות בבניין".

חבר הכנסת לשעבר ומזכיר התנועה הקיבוצית לשעבר, אבשלום (אבו) וילן, תומך בעזיבת המקום. "עם כל הכבוד לנוסטלגיה, החיים נמשכים", הוא אומר. "אני חושב שהבניין הזה היה מזוהה עם הקיבוץ הארצי ויש בו הרבה אמנות של אמני הקיבוץ הארצי. פעם, לפני עידן התקשורת הנוכחי, היינו נפגשים בו והיו מתנהלים בחלליו חיים תנועתיים. היום החשיבות של המבנה יורדת וצריך להפעיל שכל ישר. מסביב בונים הרבה מגדלים והוא יחסית קטן. מבחינה נדל"נית כל האזור משנה את פניו בצורה דרמטית. אני חושב באופן אישי שצריך בסיס של התנועה באזור תל אביב, אז ישכרו באזור".





צילום: אלעד מלכה

מעיון בפרוטוקולים של ועדות התכנון שעוסקת בתוכנית העתידית נראה כי מי שבעיקר נלחם על שימור המורשת הקיבוצית ובית הקיבוץ הארצי אלו לא קיבוצניקים, אלא האדריכלית הדס נבוגולדברשט ממחלקת השימור וחברי ועדות תכנון, כמו סגן ראש העיר אסף הראל, שדיבר טובות אודות הבניין בדיון של הוועדה המחוזית שנערך בחודש מארס האחרון.

- פרסומת -



שמורה ברוטליסטית

האזור שסביב בית הקיבוץ הארצי התחיל להתפתח לאחר קום המדינה, בשנות ה-50, עם העברת המרכז השלטוני לירושלים. אז החלו משרדי הממשלה לפנות את משכנם מחלקה הדרומי של שרונה (איפה שנמצא כיום מתחם המסעדות והבילויים). תולדות התקופה מתוארים במקורות רבים כמו בספר "עיר עם קונספציה" של נתי מרום (הוצאת בבל וידיעות ספרים). בשנות ה-50 כאשר ראש העיר ישראל רוקח החליט לפרוש, ובמקומו מונה סגנו, חיים לבנון, פרש מתפקידו גם מהנדס העיר המיתולוגי יעקב בן סירה ובמקומו התמנה אהרון הורביץ. הערים תל אביב ויפו אוחדו אז לעיר אחת והחלו לגבש תוכנית אב לטווח ארוך.

תוכנית האב, בניצוחו של הורביץ, פורסמה בשנת 1954 והציגה חלוקה מוסדרת של העיר: אזורי מגורים בצפון ובמרכז העיר, תעשייה בדרום העיר, והאזור שממזרח לאבן גבירול ועד לדרך בגין יועד למבני ציבור כמו בית חולים, בית משפט, מבני ציבור נוספים ועוד. בתיק תיעוד מקדים לבית הקיבוץ הארצי, שכתבו איריס יוסיף אור והאדריכלית ענת ברלוביץ ב-2017, הן מציינות שבין השנים 1956-1958 הוסט תוואי רחוב שאול המלך צפונה ורחוב יהודה הלוי הוסט מערבה, שם התחבר אל רחוב אבן גבירול. בין רחוב שאול המלך בתוואי החדש לבין רחוב קפלן נסלל רחוב חדש — רחוב לאונרדו דה וינצ'י. בהמשך אושרה תוכנית מפורסמת בשם G שהתייחסה לשטחים שמסביב לבסיס הקריה, כולל המבנים הנמצאים ברחובות לאונרדו דה וינצ'י ודובנוב. תוכנית זו ייעדה את המבנים במתחם למשרדים, ולצדם בנייני ציבור כמו בית הספר לאמנויות ומרכז מאירהוף.

- פרסומת -



בית הקיבוץ הארצי נבנה בסגנון הברוטליסטי — סגנון אדריכלי שנוצר לאחר מלחמת העולם השנייה, שבניינו נבנו לרוב מבטון חשוף, חשפו את הקונסטרוקציה שלהם כלפי חוץ והיו בנויים בזול ובפשטות. הבניין עומד בלב שמורה של מבנים ברוטליסטים: בית יכין, שנמצא בפינת הרחובות אבן גבירול וקפלן, ואותו תכננו ב-1962 האדריכלים אריה שרון ובנימין אידלסון והוא מורכב מקומות מסד שמעליהן מתרומם מגדל; בית הסופר ע"ש שאול טשרניחובסקי שממוקם ברחוב קפלן 6 שתכנן דב כרמי, ומורכב מקוביה פשוטה בת ארבע קומות (בשנים האחרונות מנסים מספר יזמים לקדם בו פרויקט נדל"ני); בית הסוכנות היהודית המפואר שגם כן תכננו שרון ואידלסון ועוטה חזית של בריסוליי בטון ובכניסתו בולטים רחבה מוגבהת ושלושת עמודי התורן. יש לציין גם את בית העיתונאים הוותיק ע"ש סוקולוב, שתכננה שולמית נדלר ונחנך ב-1957, ואת בית האיכרים שתכנן שמואל רוזוב ועבר שימור ותוספת בנייה על ידי האדריכל גידי בר אוריין.



בית יכין, הסמוך לבית הקיבוץ הארצי. שניהם נבנו בסגנון הברוטליסטי – סגנון אדריכלי שנוצר לאחר מלחמת העולם השנייה, שבנייניו נבנו לרוב מבטון חשוף צילום: עופר זקנין

עוד מבנה שראוי להזכיר הוא בית בני ברית שתכנן האדריכל והמהנדס יצחק יהושוע גוירצמן ב-1963, ונהרס לאחרונה לטובת מגדל שיקום במקומו. על חזיתות הבניין היו מין פתחים וחלונות "קופצים", כמו מרפסות "קופצות" שהגיעו כמה שנים מאוחר יותר. זהו טרנד שהפך לפופולרי באדריכלות הישראלית בשנים האחרונות, אך הומצא הרבה קודם לכן. עוד בניין באזור שנהרס הוא בית הקיבוץ המאוחד ברחוב סוטיין בתכנון זיווה ארמוני וחנן הברון.

חלון ראווה לתנועה הקיבוצית

בשונה ממבנים שמשתייכים לסגנון האקלטי, שהיה נפוץ ב-30 השנים הראשונות של המאה ה-20, והסגנון הבינלאומי, שהיה נפוץ עד קום המדינה וזכה לכינוי באוהאוס, המבנים הברוטליסטיים אינם זוכים להגנה במסגרת תוכנית השימור העירונית 2650ב'. את התוכנית ערכה האדריכלית ניצה סמוק, ומדובר בתוכנית מוגבלת מעט שלא ניתן להרחיבה. כדי לשמר מבנים ברוטליסטיים (כמו כל מבנה ראוי לשימור שאינו בתוכנית השימור), דורשים בעירייה לשמר אותו במסגרת תוכנית בניין עיר (תב"ע) נקודתית. כך גם במקרה של בית הקיבוץ הארצי, כשבדיון שנערך ב-2019 בוועדה המקומית הוחלט שישומר.

המבנים הברוטליסטיים מהתקופה זכו להכרה בספר "אפוריה", שכתבו האדריכלים ד"ר ירמי הופמן והדס נבוגולדברשט שעובדים במחלקת השימור. את בית הקיבוץ הארצי תכנן האדריכל שמואל מסטצ'קין, האדריכל החשוב ביותר בתנועה הקיבוצית. מסטצ'קין, שנולד באוקראינה ב-1908 ועלה לארץ ב-1923, היה אחד האדריכלים הישראלים היחידים שלמד אדריכלות בבית ספר הבאוהאוס בדסאו ובברלין, והיה תלמידו של האדריכל הגרמני הנודע מיס ון דה רוהה. הוא היה שותף לפרויקט "חומה ומגדל" והיה מנהל מחלקת מפות במטה הפלמ"ח, כעוזרו של האדריכל והאלוף יוחנן רטנר. הוא תכנן את בנייני הנוער העובד בחיפה, תל אביב וירושלים; את חדרי האוכל של מזרע, שובל, יד מרדכי, שער הגולן, רוחמה, מרחביה ורבים נוספים. מסטצ'קין תכנן גם את אולם הספורט המפורסם בקיבוץ דפנה ואולם ספורט ובריכת שחייה באוניברסיטה העברית.

בתיק התיעוד, נכתב שבאמצע שנות ה-60 התבקש מסטצ'קין לתכנן מטה חדש בעבור הקיבוץ הארצי, שמטהו ישב מאמצע שנות ה-30 בבית השומר הצעיר בקיבוץ מרחביה. ההוראות שניתנו לו היו ברורות: לתכנן בניין שישמש כחלון ראווה לתנועה הקיבוצית על רעיונותיה האידיאולוגיים והאסתטיים, כולל תצוגת עבודות של מיטב אמני הקיבוץ. בקיץ 1969 נחנך הבניין. הבניין מתנשא לגובה של שבע קומות (מתוכן שש קומות משרדים) ויש לו שלוש קומות מרתף. בכל קומת משרדים תוכננו במקור 19 משרדים. עוד בבניין אולם כנרת ו-210 מושבים, והיה בו חדר אוכל ומטבח. הבניין



תבליט "אנשי החימר" של שפרוני-הררי אראלה צילום: אייל טואג

יובל דניאלי שכתב יחד עם מוקי צור את הספר "לבנות ולהיבנות בה" שמתאר את עבודתו של מסטצ'קין, מספר על אהבתו לבניין. "איזו תמונה בדרך כלל אנשים מחזיקים בארנק? של הילדים. אצלו מצאו תמונה של בית הקיבוץ הארצי". האדריכל והמבקר מיכאל קון התלהב במיוחד מהתפישה החדשנית שהציג בית הקיבוץ הארצי לבנייני משרדים מודרניים. במאמר ביקורת שפירסם בכתב העת "אות" בספטמבר 1972 כתב: "זה מקום לחיות בו, להרגיש כבן אדם, בלתי מקוצץ ובלתי מקוצר. לדאבוני זה בית המשרדים היחיד המוכר לי בישראל שאינו מבטא את הביורוקרטיה ואת היעילות' (לרוב מדומה!), כי אם את הערכים האנושיים".

יצירות אמנות לא מוגנות

בביקור במבנה בימים אלו, מורגש השוני שלו מבנייני משרדים עכשוויים. יש בו הרבה שטחים משותפים, חדרי מדרגות נדיבים משני צידי הבניין, חלון בכל משרד. אחד החללים המקסימים במבנה הוא חדר ישיבות שפונה לעץ פיקוס ענק. במקום ישנן כמה יצירות אמנות ייחודיות, והן נמצאות במצב סביר, אך מעט מוזנחות. ישנם מעט בניינים בעיר שמשלבים כך אמנות בתוכם, כמו בית המשפט המחוזי, הישן והחדש — שתכננו יעקב רכטר ובנו אמנון רכטר ובו שולבו תבליטים של דני קרוון ושל מספר אמנים עכשוויים.



שמורכבת מרצועות של זכוכית שמרוכזות למספר אלמנטים שתלויים במרחק מהקיר; התבליט "אנשי החימר" של שפרוני-הררי אראלה, שמורכב מדבוקת אנשים שנראים כפועלים או עובדי אדמה; ויש גם את התבליט "טבע" או "וגר זאב עם כבש", של שמואל כ"ץ ומורכב ממצולעי קרמיקה של חיות צמחים ובני אדם.

עבודת האמנות המרשימה ביותר בבניין היא "אדמה וחומר", קיר שעיצב משה סעידי ונמצא באולם הכנסים. "התחלתי לתכנן את הקיר כמה שעות לפני מלחמת ששת הימים. ויש בו הרבה אלמנטים של מלחמה ושלווה, כמו ענפי זית, כידונים, קובעי פלדה", מספר סעידי ל-TheMarker. האמן, יליד 1937, תכנן כמעט 70 קירות בבניינים וזה הקיר הגדול ביותר שתכנן. הוא הורכב ממודל קבוע שמקיף שמונה רצועות, כשכל רצועה מספרת סיפור. "את הקרמיקות ייצרתי בקיבוץ כפר מנחם, שעד לפני כמה שנים היה בו מפעל קרמיקה". הוא מזכיר שלא ניתן לפגוע בקיר. "יש לי קניין רוחני עליו".

עבודת הקיר "אדמה וחומר" שעיצב משה סעידי, באולם הכנסים של בית הקיבוץ הארצי. אלמנטים של מלחמה ושלווה צילום: אייל טואג

בתוכנית שמקודמת בבית הקיבוץ הארצי אין התייחסות ליצירות האמנות שבבניין, כך שנכון לעכשיו הן אינן מוגנות, לא בטווח הקצר ולא בטווח הארוך. עם זאת, יש לציין, שלפי תקדימים משפטיים רבים, כמו במקרה של האמן גרשון קניספל שתבע את עיריית חיפה וזכה ב-2016 לפיצויים של יותר מ-600 אלף שקלים, במקרה של יצירות הנמצאות על בניינים, בתי משפט רואים בזכויות האמנים ערך משמעותי.



יוותרו החיזוקים הקונסטרוקטיביים של הבניין. יש לציין כי האמנות במבנה מופיעה בסקר אמנות הקיר בישראל שניהלה ד"ר נירית שלו־כליפא וריכזה חן ברנט ונערך ביד יצחק בן צבי ובמועצה לשימור אתרי מורשת בישראל (בתמיכת תכנית "ציוני דרך" של משרד ירושלים ומורשת).

מערייית תל אביב־יפו נמסר בהקשר זה שמדובר במבנה ברוטליסטי בעל ערכים אדריכליים. "ככל הידוע לנו לא התקיימה פנייה לגורמי העירייה לקידום שיפוץ המבנה. ככל ויתואם שיפוץ כזה עם הגורמים המקצועיים, הרי שיצירות אמנות שמהוות חלק פיזי מהמבנה מהוות חלק מערכיו ולכן יש לבחון את שמירתם ובמקרים הרלוונטיים גם את שיקומם ושילובם בתכנון החדש. במקרים מסוימים נבחנת אף האפשרות להעתקת מיקומן של יצירות אמנות, הכל על פי המקרה וההקשר", נמסר מהעירייה.

חבר המועצה אסף הראל אמר שהוא ידרוש להעלות את נושא שימור עבודות האמנות בדיון הבא בוועדה המחוזית; חברות הכנסת גבי לסקי ומיכל רוזין ממרצ, אמרו שהן יפנו להנהלת הבניין כדי שהאמנות תישמר בהסכם עם השוכר. "משיחה שקיימנו עם האחראים על הבניין, הבהרנו את החשיבות שיש בשמירת היצירה שמחוץ לבניין למרחב הציבורי התל אביבי, כחלק מהמורשת שלה והאכסניה שהעיר נתנה במשך השנים לתנועה הקיבוצית", הוסיפו השתיים. מחברת אמפא שהאמנות במקום תישמר, אך גורמים שונים ממשיכים לחשוש לה.

עד שסוגיות השימור יוסדרו באופן סופי, דניאלי שאחראי על אוספי האמנות של התנועה הקיבוצית מתכוון לכל תרחיש. "זה הבניין הראשון שמסטצ'קין הכניס אליו אמנות", הוא אומר. "אם את שואלת אותי. אני אמרתי שצריך לעשות כמה שיותר מאמצים להשאיר כמה שיותר עבודות. מתוך כבוד לבנייני ויצריו. אם יצטרכו לפנות אנחנו נעביר אותם לגבעת חביבה, כמו שכבר הועברו שתי עבודות בעבר".



צילום: מוטי מילרוד

מנהלת מחוז תל אביב במועצה לשימור אתרים, תמר טוכלר, אומרת שמדובר פה בעוד מקרה, שבו השימור הוא סרח עוזף של התוכנית. "כשנושא האמנות הוא רגיש במיוחד", היא מדגישה ונותנת דוגמה: "ביריד המזרח היה ביתן שנערך בו בדצמבר 1936 הקונצרט הראשון של התזמורת הפילהרמונית הישראלית בניצוחו של ארטורו טוסקניני, שהיה אחד המנצחים הגדולים בעולם של אותה תקופה. לכבוד המעמד הכינו יצירות אמנות על הקירות. היריד הוזנח, והורידו את הציורים. היו אמורים לאפסן אותם ולהחזיר אותם, אבל הם נעלמו. אף אחד לא יודע איפה הם. ולכן, צריך להכין במקרה של בניין עם אמנות כל כך חשובה, סקר אמנות מסודר. וצריך לייצר בצורה מובנית מה קורה בזמן השימוש הזמני. מי שומר על האתר. שהשימוש הזמני יהיה גם לפי הוראות שימור מוקפדות. ולאחר שמתקבלות החלטות, צריך ליישם אותן. ראינו ניסיונות מוצלחים של זה בירושלים בבית אליאנס. אפשר גם כאן. אבל זה צריך להיות כתוב בתוכנית. הרבה אנשים רואים באמנות מטרד, אבל היא זו שמספרת את רוח הזמן".

בניין ומגדל

האדריכל צדיק אליקים אחראי על התוכנית העתידית בשטח, והיא תשלב בין המבנה הברוטליסטי לבין



אביב, רשות מקרקעי ישראל ומשרד האוצר בקשר לקו הירוק של הרכבת הקלה שיעבור באבן גבירול. כלומר, מכירת הקרקע תסייע למימון הקו. התוכנית תכלול שימושים של מסחר, משרדים, מגורים ומבני ציבור, ובין בית הקיבוץ הארצי למגדל החדש תהיה רחבה ציבורית. תוכנית זו מחליפה רעיון תכנוני אחר — לחבר בין בית הקיבוץ הארצי לבית הסוכנות ולהקים מאחוריהם מגדל נמוך יותר.

אומנם השילוב של מבנה ברוטליסטי ומגדל טרם נראה בעיר, אך מדובר בפרקטיקה יזמית מקובלת ושכיחה — מגדל לצד מבנה לשימור. ניתן לראות זאת גם בחיפה, ראשון לציון, ירושלים ועוד. בין הדוגמאות המפורסמות, מגדל רוטשילד 22 שמתרומם מעל למבנה אקלקטי, מגדל נוה צדק שמתרומם מעל למתחם נחישתן, וכמובן פרויקט שרונה כולו שמוקף במגדלים. הפרקטיקה הזו היא בעצם הפרטה של הליך השימור, כך שפעמים רבות זכויות הבנייה שניתנו ליזם שמקים את המגדל מאפשרות לשמר את הבניין.

בתמלול הדיון על התוכנית שהתקיים בוועדה המחוזית במאוס דרך הזום, ניכר כי האינטרס המרכזי של הרשות — שהיא גם מוכרת הקרקעות, גם יושבת בוועדות וגם יזמית — הוא מקסום אחוזי בנייה לטובת קופת המדינה.

גילי טסלר, מתכננת מרחב תל אביב ברשות מקרקעי ישראל (רמ"י) התייחסה בדיון בעיקר לזכויות הבנייה ואמרה שהמגדל העתידי ממוקם בקצה המע"ר — מרכז העסקים הראשי. לדבריה, "הזכויות שניתנות בתוכנית הזו וגם בתוכניות אחרות שמקודמות היום במעטפת של אזור המע"ר בעצם מציעות מספר מגדלים לכל האורך, גם צפון דרום וגם מזרח מערב". היא הזכירה שמטרת התוכנית היא לממן את הרכבת הקלה. "אמרנו שהתוכנית כל כולה הולכת לטובת הנושא של הרק"ל (הרכבת הקלה), הקו הירוק, זאת אומרת שהמאמץ פה של התוכנית הוא ציבורי לחלוטין, אין פה איזשהם הקשרים חלקיים, אלא כולה כרובה הולכת לטובת המימון של הקו הירוק. זהו".



התבליט "טבע" או "וגר זאב עם כבש", של שמואל כ"ץ צילום: אייל טואנג

כרגע התוכנית אינה מגדירה מתי ישומר הבניין. בשנים האחרונות אנו רואים הזנחה של בניינים לשימור בזמן שהפרויקט הנדל"ני שסמוך אליהם טרם נבנה. כך למשל, בית באר ברחוב הרצל בתל אביב קרס, בזמן שממתינים להקמת מגדל לצידו. גם בניין עלית ברמת גן שמשמש את שנקר סובל מהזנחה לאורך שנים רבות, בזמן שממתינים להקמת פרויקט נדל"ני סמוך שיממן את שימורו. טסלר הציעה בדיון להוסיף בתוכנית למבנה ההיסטורי, "קומה או שתיים נוספות שיוכלו לממן את זה, ולא לקשור בין המגדל לבין המבנה. זה שני נושאים שונים. בוודאי שלא לאחד את ההיתרים ולאפשר את החופש בלהתקדם במגדל עצמו שהוא מה שצריך לקדם לעניות דעתנו כמה שיותר מהר, לבין הזכות השימורית שתהיה לבית הקיבוץ הארצי".

בסיפור הזה של בית הקיבוץ הארצי נותרו כמה שאלות פתוחות: מה יעלה בגורל המבנה לשימור והאמנות שבו עד שהתוכנית תקבל תוקף (תהליך שעלול להימתח לאורך יותר מעשור), כיצד תראה התוכנית לבסוף — האם יתווספו קומות למבנה ההיסטורי וכיצד יראה המגדל?

לחצו על הפעמון לעדכונים בנושא:

אדריכלות 🛎 נדל"ן 🛎

Recommended by

כתבות נוספות שעשויות לעניין אותך

ממומן

Dbroker / מניית
עליבאבא בהנחה.
להתנפל או להתקפל?

ממומן

Quickdry SANDALS™
/ הסנדלים העמידים
שלא תסיר מעליך במשך

נדל"ן / "אני גרה במקום
שהיה פעם ריזורט, עם
בריכה ונוף לים -

נדל"ן / הטרנד הסודי
שסוחף את עשירי העולם:
"אתה יושב עם קוקטייל"

ממומן

ממומן



הדח מספרות על

ירטיח לכת הכנסות

ורית הקולנוע הרוחש

נעמיה חשונה נוצר רועה

ממומן

דיור מוגן | תוצאות חיפוש /
הפתעה משמחת: כמה
עולה דיור מוגן בישראל

ממומן

Web-Mine - בריאות / זה
היזם הישראלי שפיתח
פטנט טבעי נגד

נדל"ן / "אנחנו גרים ליד
פארק הירקון בדירה
שנרכשה ב-150 אלף ד'.

נדל"ן / בגיל 32 החלטתי
לצאת למסע לרכישת
הדירה הראשונה שלי -

תגובות

להוספת תגובה
מזוהה

לבחירת השם
כנינוי קבוע

שם

הזינו שם שיוצג באתר

תגובה

משלוח תגובה מהווה הסכמה לתנאי השימוש של אתר TheMarker

שלחו



אחרי 30 שנה, זו הסיבה האמיתית שדומינו'ס ופיצה האט יחלו לגבות דמי משלוח

"נזק נפשי": השותפה השקטה של פייסבוק — שעושה עבורה את העבודה המלוכלכת



המנכ"לים של משרדי האוצר והתחבורה התערבו — ומנכ"ל הרכבת לא פוטר, בינתיים

מה לעשות עם הכסף? הנה כמה רעיונות וטיפים לשנה החדשה

